

Agendapunt: 07.

Onderwerp:	Bevindingen Inspectie J&V bij stroomuitval: Continuïteit eigen organisatie, aanmerking vitale processen en landelijke ontwikkelingen
Datum:	3 oktober 2025
Portefeuillehouder:	Mevr. C.Y. Sikkema
Sector:	Directie
Bijlage(n):	1. Brief Toezicht preparatie op (langdurige) Stroomuitval 2. Brief Aanmerken vitale aanbieder 3. Brief VRG Continuïteit communicatie-infrastructuur voor 72 uren scenario aan ministerie JenV
Ter besluitvorming/ter bespreking/ter informatie:	Ter informatie

Gevraagd besluit

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- kennis te nemen van de bevindingen uit de verkenning van de Inspectie Justitie en Veiligheid;
- kennis te nemen van de brief van het ministerie van Justitie en Veiligheid waarin de VRG wordt aangemerkt als vitale aanbieder;
- kennis te nemen van de stand van zaken binnen de VRG ten aanzien van de voorbereiding op (langdurige) stroomuitval en de borging van de eigen continuïteit binnen de regionale aanpak weerbaarheid;
- kennis te nemen van de verstuurde brief Continuïteit communicatie-infrastructuur voor 72-uren scenario aan het ministerie van Justitie en Veiligheid;
- te overwegen of het bestuur aanbevelingen wil meegeven aan de VRG in het verder ontwikkelen van de continuïteitsopgave.

Toelichting voorstel

In het Algemeen Bestuur op 11 juli 2025 is de regionale aanpak weerbaarheid besproken. Een onderdeel daarin is de continuïteit van de eigen organisaties te weten de veiligheidsregio en de gemeenten. Voor de VRG geldt dat het waarborgen van de eigen paraatheid en operationele slagkracht belangrijk is om effectief te kunnen blijven functioneren tijdens langdurige of grootschalige crises. Het basis scenario daarbij is een stroomstoring van 72 uur.

Er zijn een aantal ontwikkelingen die met het bovenstaande hebben te maken:

- Op 7 augustus 2025 heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (JenV) de bevindingen gepubliceerd van een verkenning naar de voorbereiding van veiligheidsregio's samen met crisispartners op het risico van (langdurige) stroomuitval. Dit gaat (deels) ook over de continuïteit van de eigen organisatie.
- Op 10 juli 2025 zijn de veiligheidsregio's aangewezen als vitale aanbieder. Hiermee worden de veiligheidsregio's onderdeel van de vitale infrastructuur van Nederland.

Bovenstaande heeft geleid tot een brief van de VRG aan het Ministerie van JenV met een reactie op de bevindingen maar ook aandacht voor de landelijke verantwoordelijkheid voor de communicatiesystemen die

essentieel zijn voor het optreden van de veiligheidsregio (brandweer) bij calamiteiten. Op 17 september heeft het Dagelijks Bestuur ingestemd met de brief *Continuïteit communicatie-infrastructuur voor het 72-uurs scenario* en met de verzending daarvan aan het ministerie van JenV.

Toelichting bevindingen Inspectie JenV

Stroomuitval is een reëel scenario waarop veiligheidsregio's zich dienen voor te bereiden. De verkenning laat zien dat er verschillen zijn bij de 25 veiligheidsregio's in planvorming, oefenen en het tempo daarvan en de inspectie ziet enkele verbeterpunten. Op de hoofdlijnen concludeert de Inspectie JenV dat de uitval van elektriciteit als een waarschijnlijk en impactvol risico wordt gezien en dat veiligheidsregio's zich daar op voorbereiden. De inspectie doet daarbij de volgende aanbevelingen:

- Waarborg de continuïteit van de eigen crisisorganisatie;
- Versterk bovenregionale oefeningen
- Houd meer rekening met de duur van een crisis.

Veel van deze punten worden binnen de VRG al opgepakt (zie hieronder), terwijl enkele onderdelen nog verdere ontwikkeling vragen. Daarnaast bestaat er behoefte aan meer duidelijkheid en landelijke kaders waar de veiligheidsregio's aan dienen te voldoen. Hieronder volgt een toelichting op de reeds door de VRG ondernomen acties.

1. Preparatie VRG op (langdurige) stroomuitval

Zoals de inspectie aangeeft zien de meeste veiligheidsregio's, waaronder de VRG, langdurig stroomuitval als impactvol scenario. De VRG heeft dit scenario opgenomen in het regionaal risicoprofiel dat steeds geactualiseerd wordt. Door de toenemende cyberdreiging van de afgelopen jaren stond uitval van vitale processen reeds als risico genoemd. Door de actualiteit en de verhoogde dreiging in de wereld, is het risico vergroot en staat het hoog op de agenda. We oefenen en bespreken samen met onze partners verschillende scenario's om goed voorbereid te zijn. Zo is er bijvoorbeeld in 2024 bestuurlijk met Enexis geoefend en ook heeft het Regionaal Operationeel Team (ROT) geoefend op een scenario van langdurige stroomuitval. De oefeningen maakten duidelijk dat het lastig te voorspellen is wat uitvalt en welke keteneffecten optreden. Dit complexe risicotype vraagt om goede voorbereiding, inzet op eigen continuïteit en zelfredzaamheid van inwoners en bedrijven. De VRG is actief bezig om de voorbereiding verder op orde te krijgen, zowel binnen de crisisorganisatie als met onze partners. Ook wordt gezorgd dat de voorbereidingen worden afgestemd met het Nationaal Crisisplan Elektriciteit.

Samen met Veiligheidsregio Drenthe en Fryslân worden bovenregionale planvorming gemaakt voor uitval nutsvoorzieningen. Deze crisis kan ook over regiogrenzen heen gaan. Om dit goed te kunnen oefenen en trainen zijn er nieuwe informatiekaarten gemaakt met duidelijke afspraken over wie welke verantwoordelijkheid heeft bij uitval en welke taken bij de crisisorganisatie hoort teneinde de effecten van de uitval te mitigeren. Deze kaarten worden meegenomen in de vakbekwaamheidsprogramma's voor de crisisfunctionarissen. Momenteel worden er gesprekken gevoerd met Veiligheidsregio Drenthe en Fryslân om volgend jaar een systeemoefening uit te voeren met het scenario van grootschalige stroomuitval.

2. Stand van zaken continuïteit VRG

Bedrijfscontinuïteitsplan

Zoals de inspectie ook aanbeveelt heeft de VRG een bedrijfscontinuïteitsplan. De meest recente versie is in mei vastgesteld en de VRG is bezig met de uitwerking hiervan. Het plan is gericht op het waarborgen van de continuïteit van de bedrijfsvoering en het zo snel mogelijk hervatten van normale werkzaamheden na een verstoring. Dit met als doel de kritische processen van de organisatie gedurende een periode van 72 uur te waarborgen met diverse maatregelen.

Om tijdens een interne crisis snel en doeltreffend te kunnen handelen, is er naast de inhoudelijke en procesmatige voorbereiding ook bewust gekozen voor een personele inrichting: het zogenaamde crisisschild. Het crisisschild bestaat uit een vaste groep medewerkers die op basis van hun functie, expertise en beschikbaarheid direct ingezet kunnen worden bij crisissituaties. Deze structuur zorgt ervoor dat er niet pas tijdens een crisis gezocht hoeft te worden naar de juiste mensen, maar dat vooraf al helder is wie welke rol vervult. Hierdoor kan snel worden opgeschaald en kunnen kritische processen zo efficiënt mogelijk worden hersteld of in stand gehouden. Voor cyber gerelateerde continuïteitvraagstukken is er een cyberweerbaarheidsdienst. Zij staan 24/7 paraat voor spoedeisende coördinatie en opschaling tijdens cyberincidenten en cyberaanvallen. Ook is er een Security Operations Centre (SOC) actief met 24/7 monitoring.

Er is een informatiekaart opgesteld voor het bedrijfscontinuïteitsplan en de eerste controles op de voorgenomen maatregelen zijn uitgezet. Het plan wordt voortdurend geactualiseerd. De medewerkers die deelnemen aan het crisisschild zijn geïnformeerd en er wordt gewerkt aan de voorbereiding van de eerste oefening om het plan in de praktijk te toetsen.

Bedrijfscontinuïteit is een containerbegrip en kent allerlei perspectieven. Daarnaast is het een sector overstijgend onderwerp met een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het komen tot een proces en beleid voor bedrijfscontinuïteit kan alleen door integraal draagvlak. Het creëren hiervan heeft de nodige tijd gekost. Het recent vastgestelde plan is organisatie breed. Binnen Brandweezorg wordt momenteel een praktische vertaalslag gemaakt die specifiek is toegesneden op de brandweerorganisatie.

Uitwijklocatie

Het realiseren van een uitwijklocatie voor het ROT en RBT maakt onderdeel uit van het Bedrijfscontinuïteitsplan. Na een periode van onderzoek is inmiddels duidelijk geworden dat het de voorkeur heeft een uitwijklocatie te realiseren op een eigen locatie. De brandweerkazerne in Winschoten is dit voorjaar vastgesteld als uitwijklocatie. Deze uitwijklocatie zal in zeer uitzonderlijke gevallen gebruikt gaan worden wanneer de hoofdlocatie aan de Sontweg niet te gebruiken is.

Steunposten

In de steunposten Delfzijl, Hoogezand en Veendam, evenals bij de uitwijklocatie Winschoten, worden noodstroomaggregaten geplaatst. Locatie Groningen heeft al een vast noodstroomaggregaat. Voor de steunposten geldt dat de tijdelijke noodstroomvoorzieningen worden vervangen door een structurele oplossing ten behoeve van de repressieve brandweerorganisatie in de regio. Bij de uitwerking is uitgegaan van een continuïteitsvenster van 72 uur. Naar verwachting zullen de nieuwe noodstroomaggregaten 1 september operationeel zijn. De huidige inzet van noodstroomaggregaten sluit aan bij de bestaande structuren (de robuuste posten). Daarnaast wordt onderzocht of meer nodig is, ook in het kader van 3Noord.

3. Landelijke ontwikkelingen

Vitaal verklaring VRG

Op 10 juli 2025 heeft het ministerie van JenV de VRG aangemerkt als vitale aanbieder binnen de sector Openbare Orde en Veiligheid. Drie nieuwe processen zijn als vitaal aangemerkt: Inzet brandweer, crisiscoördinatie en besluitvorming en de communicatie- en informatievoorziening hulpdiensten en crisispartners. Deze drie processen komen overeen met de vitale processen die centraal staan in ons bedrijfscontinuïteitsplan.

Als vitale aanbieder zijn we zelf primair verantwoordelijk voor de continuïteit en weerbaarheid van vitale processen en toeleveranciersketens. De komende periode wordt door het ministerie van JenV met betrokkenheid van de vitale aanbieders per proces de weerbaarheid in beeld gebracht. Als er vanuit de weerbaarheidsanalyses blijkt dat aanvullende maatregelen genomen moeten worden, die niet al gelden vanuit de huidige wet- en regelgeving, zal er in overleg met JenV en de betrokken vitale aanbieder worden gekeken naar oplossingen. Op landelijk niveau is aangegeven dat aanvullende maatregelen boven op de bestaande verantwoordelijkheid een uitdaging kunnen vormen. Voor eventuele aanvullende maatregelen is echter financiering nodig.

Communicatie-infrastructuur

De eerste aanbeveling van de inspectie is om te zorgen voor onder andere voldoende redundantie in communicatiemiddelen en informatiesystemen die als fall-back optie kunnen dienen in het geval van stroomuitval. In het kader van onze voorbereiding op 72 uur zelfredzaamheid als organisatie, is ons onder de aandacht gekomen dat de noodcommunicatievoorziening (NCV) slechts enkele uren overeind blijft. Contractueel is bepaald, dat de NCV minimaal 4 uur werkt als de gebruiker een koperaansluiting heeft en minimaal 8 uur bij een glasvezelaansluiting. NCV is niet opgezet als een algemene back-up voor operationele systemen als C2000. Dat betekent niet dat operationeel gebruik niet tot de mogelijkheden behoort. De wijze van gebruik is primair de verantwoordelijkheid van de gebruikers van de NCV zelf.

Er zijn ernstige zorgen over de beperkte beschikbaarheid van NCV, C-2000 en P-2000. Betrouwbare en duidelijke communicatie is cruciaal om processen te coördineren en adequaat te reageren tijdens noodsituaties.

De aanhoudende dekkingsproblemen met C-2000 en P-2000 zijn nog niet opgelost, terwijl de vervanging van deze systemen vertraging heeft opgelopen. Deze zorgen zijn, na akkoord van het Dagelijks Bestuur, via bijgevoegde brief verzonden naar het ministerie van JenV. Het is van belang dat het ministerie borgt dat de communicatie-infrastructuur van NCV, C-2000 en P-2000 ook in deze overgangperiode ononderbroken beschikbaar blijft.

Ontbreken landelijke kaders

Op dit moment bestaan er geen landelijke kaders of richtlijnen voor de borging van de eigen continuïteit van veiligheidsregio's en de voorbereiding op langdurige stroomuitval. Er is geen leidraad of verplichting voor het opstellen van een continuïteitsplan, waardoor iedere veiligheidsregio zelfstandig aan de slag gaat en in feite opnieuw het wiel uitvindt. Een gezamenlijke, landelijke voorbereiding op langdurige en/of grootschalige stroomuitval is essentieel om de negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken.

Wel is er steeds meer kennisdeling: meerdere veiligheidsregio's stellen hun continuïteitsplannen beschikbaar, waardoor we in onze aanpak grotendeels op één lijn zitten met collega's in het land. Het gedeelde beeld is echter dat landelijke kaders voor continuïteit nog altijd ontbreken.

Bestuurlijke afstemming

Het borgen van de continuïteit van onze crisisorganisatie vraagt blijvende aandacht, zeker in het licht van risico's als langdurige stroomuitval. Hiervoor is beschreven welke stappen worden gezet om de voorbereiding verder te versterken, maar de vraag is of dit voor de toekomst voldoende is. Extra maatregelen, zoals het structureel plaatsen van noodstroomaggregaten op alle brandweerpompen, zouden de weerbaarheid vergroten echter vraagt het realiseren van dergelijke voorzieningen om aanzienlijke extra middelen en capaciteit. Voor noodstroomaggregaten op alle pompen gaat het om een investering van circa één miljoen euro, exclusief onderhoud en operationele kosten. Daarnaast is het noodzakelijk om dit ook organisatorisch in te bedden. Het gaat dan om zaken zoals bediening, opleidingen, onderhoud, etc. De VRG loopt dit verder uit om hier beter zicht op te krijgen en komt met de resultaten bij het bestuur terug.

Dit vraagt uiteindelijk om heldere bestuurlijke afwegingen ten aanzien van het ambitieniveau en de benodigde financiën. Zijn er in dit kader nog aanbevelingen die het bestuur wil meegeven aan de VRG in het verder uitlopen van deze opgave?

Afstemming/consequenties

	Afgestemd	Consequenties
Juridisch	☐	N.v.t.
Financieel	☐	N.v.t.
Personeel	☐	N.v.t.
IM/ICT	☐	N.v.t.
Communicatie	☐	N.v.t.
Inkoop	☐	N.v.t.
Overig	☐	N.v.t.